

βέζης 9, Ἡμιγυμνασίου Τσαριτσάνης (Ἐλασσόνος) 1. Ὁ πίναξ περιεχομένων καὶ τὰ προοίμια ἐν 254, σ. 129–218, ἐδάφια τινὰ ἐν 88, σ. 218–220. Πρβλ. ἐν 466, σ. 200 ἐπ., ἐν 279, σ. 286, ἐν 68, σ. 42, ἐν 38, σ. 396γ–396ε. Μετεφράσθη ρουμανιστὶ τὸ 1754 ὑπὸ Κ ο σ μ ᾱ καὶ Δ ο ὕ κ α. Εὗρηται ἐν χφ. 1271 καὶ 1468 τῆς Ρουμ. Ἀκαδημίας. Πρβλ. ἐν 395, σ. 80 ἐπ. καὶ 182–183.

130

1646. Ἀχτναμές σ. Ἰμπραήμ, ὑπὲρ τῶν κατοίκων τῶν Κ υ κ λ ᾶ δ ω ν, ἐν 23, σ. 45–50, ἐν 76, σ. 48–107, ἐν 243, σ. 32–34 καὶ ἐν 451, σ. 170–173.

«Ἀπὸ τὸ νησι τῆς Ἀξιᾶς καὶ τῆς Ἀντρος, καὶ τῆς Μῆλος, καὶ τῆς Πάρου, καὶ τῆς Σαντορίνης, καὶ Σύφρου καὶ τῶν λοιπῶν νησίων, οἱ ἄνθρωποι, . . . ἦλθον εἰς τὴν ἀνοικτὴν μου Πόρτα, εἶπαν, ὅτι ὁ μακαρίτης παπούς μου ὁ σουλτὰν Σουλεϊμάνης . . . ἦτον ὁ Χαφεντώπης καπετὰν πασσᾶς καὶ ἐδιάβει εἰς αὐτὰ τὰ νησιά, καὶ οὕτως δὲν ἐστρεψοκεφαλίασαν, μόνον ἐπροσκύνησαν τὴν ἀνίκητόν μου βασιλείαν καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ τότε καὶ ἐδῶθεν ἕναν ρωμαῖον μπέϊ ἔκαμαν, καὶ ἀπεράσσοντας καιρὸς, ἕνας ἐβραῖος μπέϊς ἐπάνω εἰς τὰ νησιά, τὸ ὄνομά του Ἰωσήφ, ἀπὸ τὴν βασιλείαν μου ἐστάθηκε, καὶ αὐτὸς ὁ Ἰωσήφ μερικὸν τοὺς ἔκαμεν ζάπτι καὶ κατὰ πῶς ἦτον ἡ τάξις τους, καὶ τὸ κανόνι τους, ἕως τὴν σήμερον ἡμέραν εἰς τὸν ἴσκιον τῆς βασιλείας μου, ἐτοῦτα ὅλα τὰ νησιά, δίχως καμμίαν πείραξιν ἀπέρασαν.

Ἀποθανόντος δὲ τοῦ ρηθέντος Ἰωσήφ, ἀπὸ τὴν ἀνίκητόν μου βασιλείαν μπέϊς, φλαμπουριάρης καὶ καδῆς κριτῆς ἐβάλλθηκε νὰ κρίνωνται ὁμοῦ μὲ τέτοιαν ἀπόφασιν, κατὰ τὸ κανόνι καὶ νόμον ὅπου ἐχάρισεν τῶν Χιοτῶν, ὅτι εἰς τὰ νησιά, καὶ ἐχαρίσθη τὸ αὐτὸ καὶ ὁμοιον κανόνι, καὶ νὰ περνοῦσιν εἰς ὅλα παρόμοια καὶ τῶν Χιοτῶν ὁ νόμος καὶ τὸ κανόνι, καὶ νόμον ὅπου τοὺς ἔδωκε νὰ μὴ πληρώνουσι, καὶ ὅπου τοὺς ἐχάρισεν εἶναι, νὰ πληρώνουν ὅπως ἐπλήρωναν καὶ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τὰ χαράτσια τους, καὶ περισσότερον νὰ μὴ πληρώνωσι, καὶ ὅποιος δὲν εἶναι διὰ χαράτσι νὰ μὴ πληρώνη, καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ χαράτσι τους, οὔτε σπέζα, οὔτε ἀβαρίζι, οὔτε ἀγγιμογλανῶ, οὔτε καλέπι, οὔτε μαντικᾶσι, οὔτε ἀπ' ὅτι ἄλλα τεφλίκια ὅπου ἔχει ἡ ἀνίκητή μου βασιλεία νὰ μὴ δίδουν, καὶ ὅπως εἶναι ὁ λανθασμένος των νόμος νὰ πηγαίνουν εἰς ταῖς ἐκκλησίαις των, καὶ ἀπ' ὅταν θέλουν ν' ἀνοίγουν τὰ μνήματά τους, οὔτε καδῆς, οὔτε μπέϊς νὰ τοὺς πειράζουν. Μιρὶ διὰ τοὺς ἀποθαμένους των νὰ μὴ γυρεύουν, οὔτε νὰ πέρουν, ὅτι οὔτε εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν κρίσιν, οὔτε εἰς τὸ κανόνι μας εἶναι ἐτοῦτα, καὶ νὰ θάπτουν τοὺς νεκροὺς ὑπ' ἐκκλησίας. Ἀπὸ δουλιαῖς ὅπου δὲν εἶναι τῆς κρίσεως, οἱ καδῆδες δυνατὰ νὰ φυλάγονται, χωρὶς κρίσιν κανένα νὰ μὴ πειράζουνε. Καὶ ἡ ἐκκλησία των, ὅταν χαλάσουν, νὰ ταῖς φτιάχνουν, καθὼς ἦταν πρῶτα καὶ κανένας εἰς τοῦτο νὰ μὴ τοὺς πειράξη. Ἀπὸ τ' ἀμπέλια τους, καὶ χωράφια τους ἡ δεκατιαῖς καθὼς ἐπέρνονταν πρῶτα, ἔτσι πάλιν νὰ πέρωνται, καὶ περισσότερον τίποτε κανεὶς νὰ μὴ πέρνη. Καὶ ἀπὸ ἄλλα τους μούλκια κανεὶς στανικῶς νὰ μὴ τοὺς ἐβγάλη, οὔτε ἀπὸ τὰ χέρια τους κανεὶς στανικῶς νὰ τὰ πέρνη. Καὶ ἀναμεσόν τως ὅποιος ἤθελεν ἀφίσει διὰ τὰ ροῦχα του ἢ διατάξει ὅτινος ἤθελε θελήσει, ἢ ὅτινος ἤθελε τὰ χαρίσει, νὰ πιάνεται καὶ ἀπὸ τοὺς καλίκιδες, καὶ κασίμιδες νὰ μὴν ἀπλώνουν, καὶ πειράζουν τίποτε. Καὶ ἀπὸ τὰ πρῶτα ἕως τὴν σήμερον, κατὰ τὸν λανθασμένον τους νόμον, ὅ,τι κρίσιν ἐχωρίσανε, καὶ ἔχουν ἀπόδειξιν εἰς τὰ χέρια τους, κατὰ ὅπου τὴν ἐκρίνανε πρῶτα κατὰ τὸν λανθασμένον των νόμον, κανέ-

νας πλέον νὰ μὴ χαλάσῃ τὴν κρίσιν τους, καὶ οἱ καδῆδες διὰ χοτζίτι, καὶ διὰ σιτισίλι καὶ δι' ἄρζι ἔξω ἀπὸ τὸ κανόνι νὰ μὴ πέρουνν περισσότερον. Καὶ διὰ καμμίαν ὑπόθεσιν, ἐὰν μαλώσουν ἀνάμεσόν τους, καὶ βάλουν κανένα ἐγκριζιμένον ἄνθρωπον καὶ τοὺς ἐπιάσει νὰ εἶναι στεργόμενον, καὶ οἱ καδῆδες νὰ μὴν ἔχουν νὰ κάμνουν εἰς τέτοιαν λογῆς σύμβασιν. Καὶ ἀπὸ ψευδομάρτυρας δυνατὰ νὰ φυλάγωνται, καὶ διὰ τοῦτο περισσότερον ἀπὸ πεντακόσια ἄσπρα δίχως χοτσέτι καὶ συγκιλάτι, ἂν μαρτυρήσουν οἱ αὐτοὶ μάρτυρες, οἱ καδῆδες νὰ τοὺς ἀφηκράζωνται. Καὶ ἀπὸ κρασί καὶ ἄλλα φαγοπότια τῆς κομπανίας τῶν σπιτιῶν των, κουμέρκι νὰ μὴ δίδουνε καὶ ἀπὸ τοὺς νησιώτας ἐτούτους, ὅποτεν ἤθελαν ὑπάγει εἰς πραγματείαν τους, ἀποθανόντας κανένας ἀνάμεσόν τους, οἱ σύντροφοί τους νὰ περιλαμβάνουν τὰ ροῦχα του, καὶ οἱ ἐμίνιδες καὶ οἱ μπεϊτολμαλτζίδες χέρι εἰς τοῦτα τὰ ροῦχα νὰ μὴν ἀπλώσωσιν.

Καὶ ἀπὸ ἐτοῦτα τὰ νησία, ὁποῖος ἤθελεν νὰ ἔμπη εἰς τὴν πίστιν τοῦ Θεοῦ, νὰ ἔλθῃ ἐμπροστὰ εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ καὶ μαρτύρησιν, ἃς ἐμπαίνη. Κανεῖς στατικῶς μουσουλμάνον νὰ μὴ κάμνῃ.

Καὶ ἀπὸ τὰς γυναῖκας των, ὁποία ἤθελε θελήσει νὰ πάρῃ τοῦρκον ἄνδρα, νὰ ἔρχεται ἀτὴ τῆς εἰς τοῦ Θεοῦ τὴν παστρικὴν στράταν, ἐμπροσθεν νὰ δίδῃ τὸν λόγον τῆς, ἀμὴ κανεῖς νὰ μὴ τῆς κόπτῃ καπίνι, ἔξω ἂν ἐτούρκησε πρῶτα. Καὶ ἀπὸ ἀνάμεσόν τους ἂν εἶναι καὶ κανένας ἄτυχος ἄνθρωπος, καὶ ἤθελεν κάμει κανένα κακόν, ἐκεῖνος ὁ ἴδιος νὰ παιδεύεται, καὶ ὄχι ἄλλος κανένας δι' αὐτόν. Καὶ ὅποιος ἄλλος ἀπὸ αὐτοὺς ἤθελεν ἔβγει τὴν νύκτα ἀπὸ τὸ σπῆτι του μὲ φωτιά, μὲ λυχνάρι, ἢ κερί διὰ καμμίαν δουλίαν, κανεῖς νὰ τοὺς πειράζῃ, καὶ εἰς τὰ χωριά τους ναῖπης νὰ μὴν ἐβγαίνη. Ὅποιος ἔχει νταβὰ νὰ πηγαίνη εἰς τὴν κρίσιν, καὶ τινὰς νὰ μὴ τοὺς ἐμποδίζῃ, καὶ αὐτοὶ ὅπου μαζόνουν τὰ χαράτσια τους καὶ ἄλλα τους χρέη, ὅ,τι εἶναι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς νομοθετημένον, ἐκεῖνο νὰ πέρουννε, καὶ περισσότερον ἓνα μπαγκίρι νὰ μὴ πέρουνν. Καὶ τοῦ ἀλόγου τους τὴν ταγὴν καὶ τὸ φαγοπότι τους νὰ ἀγοράζουν ἀπὸ τὸ πονγκί τους. Καὶ τοὺς χρεώστας ὁ μουχζούρης εἰς σίδερα καὶ σκοτεινὸν τόπον, ἂν εἶναι τῆς γνώμης τῶν γερόντων, νὰ μὴ τοὺς βάνῃ, καὶ ἢ τι θέλημα τοὺς πέσει ὁ καδῆς τους καὶ ὁ μπείς τους, νὰ τὸ βλέπουν μὲ τὴν κρίσιν, καὶ ὄχι ἄλλος κανένας, καὶ δραγουμάνον νὰ βάλουν ἀτοί τους ὁποῖος τῶν ἀρέσει, καὶ ταῖς βίγλαις ὅπου βάνουσιν, ὡς καθὼς ἦτον πρῶτα, ὁποῖον θέλουν νὰ βάλουν ἀτοί τους νὰ φυλάγουν, καὶ ἄλλος κανένας εἰς τοῦτο νὰ μὴ ἀνακατώνεται. Καὶ εἰς αὐτὰ τὰ νησία γιανήτσαρης, οὔτε γιαζαξῆς, μὲ τὸ νὰ μὴ χρειάζωνται, νὰ μὴν ἐμπαίνη. Καὶ ἀπὸ ἐτούτους ὁποῖος ἤθελε πειραχθῇ, καὶ νὰ τοῦ κάμουν ζουλούμι ἢ ἀπὸ μπείν, ἢ ἀπὸ καδῆν, ἢ ἀπὸ ἄλλον τινὰ καὶ ἤθελεν θελήσει νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ἀνίκητόν μου Πόρταν νὰ ἔμπη εἰς κάτεργον, ἢ εἰς ὁποῖον ξύλον ἤθελεν, καὶ κανένας νὰ μὴ γίνεται ἐναντίος, κανεῖς νὰ μὴ τοῦ λέγῃ ποῦ ὑπάγει, καὶ διὰ ποῦ ὑπάγει, οὔτε πασᾶς, οὔτε καδῆς.

Καὶ ἀνάμεσόν τους τὰ χωράφια τους ὅπου δίδουν μὲ ἀποκοπὴν ἓνας τοῦ ἄλλου, ὅ,τι λόγον ἔχουν λαλημένον, κανεῖς ἄλλος νὰ μὴ τὸν χαλᾷ, μόνον καθὼς εἶναι εἰς τὸν λανθασμένον των νόμον, νὰ πιάνεται περισσόν, ὀλίγον, κανεῖς νὰ μὴ τοὺς πιάνῃ.

Καὶ ἐτοῦτα ὅλα ὅπου ἐγράφθησαν εἰς τὴν ἀνίκητον βασιλείαν, ὅλα νὰ πιάνωνται, καὶ ὅποιος δὲν πιάσει τὸ κανόνι μου, νὰ τὸν κάμνουν γνωστὸν εἰς ἀνίκητήν μου Πόρταν, τὸ ὄνομά του ξέχωρα, νὰ ἔρχεται ἀπὸ τὸ δίκαιόν του.

Ἔτσι γράφω, καὶ ἔτσι ὀρίζω . . .».

